

Çağdaş Türk Bestecilerinin Viyola Eserleri ve Bu Eserlerin Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlardaki Viyola Eğitimcileri Tarafından Tanınma, Eğitim Amaçlı Kullanılma ve Kullanılmama Durumları

The viola works of contemporary Turkish composers and the situation of recognition of these works and whether these works are used for educational purposes or not by the viola instructors in institutions that give Professional music education

A. Serkan ECE

Abant İzzet Baysal Üniv., Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Bölümü, Bolu-TÜRKİYE

ÖZET

Bu araştırma, Çağdaş Türk bestecilerinin viyola eserlerinin mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki viyola eğitimcileri tarafından tanınıp tanınmadığını, viyola eğitimi amaçlı kullanılıp kullanılmadığını; kullanılıyor ise ne şekilde, kullanılmıyor ise nedenlerini ortaya koyarak belirlenen eserleri viyola eğitimine kazandırmayı böylece viyola eğitimine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Araştırmada tüm evren örnekleme dahil edilmiştir. Bu bağlamda durum tespitine yönelik olarak mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda görev yapan 44 viyola eğitimcisi ile görüşme yapılmış, araştırma sınırlılığında belirtilmiş olan 37 viyola eserinden 28' ine ulaşılmıştır. Verilerin analizi sonucunda Çağdaş Türk bestecilerinin viyola eserlerinin mesleki müzik eğitimi kurumlardaki viyola eğitimcileri tarafından beklenen ölçüde tanınmadığı, viyola eğitiminde yaygın ve etkin kullanılmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler : Viyola eğitimi, Türk Bestecileri,

ABSTRACT

This study aims at determining whether the viola works of Contemporary Turkish composers are recognized by the viola instructors in institutions that give Professional music education, whether they are used for viola education or not; if used, how they are used, if not, to determine the reason thereof and to make the specified works recognized in viola education and thus, to make contribution to the viola education. The entire universe has been included in the illustration. In this context, interviews have been made with 44 viola instructors, who work in institutions that give professional music educations, with the aim of determining the situation, and 28 out of 37 viola works have been reached which were stated as the research limitations. As a result of the data, it is was determined that viola works of the Contemporary Turkish composers are not known by the viola instructors in the professional music education institutions at the expected extent and that they are not used extensively and efficiently in viola education.

Key words: Viola educations, Turkish Composers

1. GİRİŞ

Viyola, keman kadar zengin bir renk skala'sına sahip olmayan fakat başka çalgılarda sık rastlanmayan nostaljik ve şiirsel bir ifadeyi üst pozisyonlarda bulmanın mümkün olduğu bir çalgıdır (Levent, 1997).

Viyola, İngilizce'de “ the viola “, Fransızca'da “ alto “, İtalyanca'da “ viola “, Almanca'da “ bratsche “ olarak isimlendirilmektedir. Viyola adının XV. yüzyıldaki Traubadur denilen gezgin çalgıcıların kullandıkları viol isimli ilkel yaylı çalgılardan geldiği sanılmaktadır. Viol'ler de ilkçağdaki viel denilen atalarından gelmişlerdir. (Şekerkanan,1997).

Rönesans ve Barok dönemleri içerisinde viol ailesi genişlemeye, gelişmeye başlamaktadır. Viole da braccio ve viole da gamba olarak iki guruba ayrılan viol'ler, çalgı yapımcılarının etkisiyle de farklı ülkelerde küçük değişikliklere uğrayarak benzer isimler almaya başlamışlardır. Genişleyen viol ailesi içerisinde bulunan viola d'amore, bariton, viola pomposa, viola di spalla, viola bastarda, lira da braccio, lira da gamba (lirone), double bass, viola alta, violet, violetta, octobass isimindeki çalgılardan bazıları, bestecilerin eser yazmasıyla ve bu eserleri seslendiren sanatçıların da, çalgı yapımcılarının yönlendirmesiyle gelişip, bugünkü keman ailesi adı altında kullanılan çalgıların ortaya çıkmasında temel oluştururken, bazıları da tarih içerisinde gereken ilgiyi göremediklerinden kaybolmuşlardır (Ece, 1998).

Günümüzde viyola, keman ile karşılaştırıldığında zaman zaman daha dolgun ve sıcak zaman zaman nötr ve hacimsiz bir sese sahiptir. Viyola yine keman'a oranla 1/7 oranında daha büyük ve telleri de do-sol-re-la seslerine akortlanmaktadır. Diğer yaylı çalgılarla yapılabilen tüm çalış tarzları viyola ile de yapılabilmekte, kullanılabilmektedir (Şekerkaran, 1997).

Viyola, yapılan araştırmanın sınırlılığı içerisinde olan ve mesleki müzik eğitimi verilen kurumlarda da (*2001 yılı verilerine göre* 39 özel / devlet anadolu güzel sanatlar liseleri, 18 eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümlerinin müzik eğitimi anabilim dalları, 21 devlet / vakıf üniversitelerinin konservatuvarları ve müzik bölümleri) eğitimi verilen bir çalgıdır.

Bestecilik Eğitiminin Tarihsel Gelişimi Ve Çağdaş Türk Bestecileri

Beste terim olarak Müzik Ans. (1985)'de ; “ armoni, kontrapuan, ritm ve ses dinamiği, form, müzik analizi gibi bir çok çalışma kolunun yöntemin bileşimi ” olarak tanımlanmıştır.

Çoksesli müzik teknikleri ile eser yazan ilk bestecilerimiz, XIX.yüzyılın ortalarında yapıtlar üretmeye başlamışlardır. Bir yandan Müzika-i Humayun'da verilen ciddi eğitim, öte yanda İstanbul'a gelen İtalyan opera ve operet topluluklarının kazandırdığı bilgi ve görgü, onlara çoksesli müzik parçaları yazmanın ulaşılabilecek bir hedef olduğunu göstermiştir. Ayrıca, Dikran Çuhacıyan, Macar Tevfik Bey, Edgar Manas ve Saffet Atabinen gibi bestecilerin Fransa ve İtalya'da eğitim görmüş olmaları da bestecilik alanındaki çalışmalara güç katmıştır. Genelde marşlar, okul şarkıları ve operetler yazan XIX. yüzyıl doğumlu bestecilerimizi, doğum tarihi önceliğine göre şöyle sıralayabiliriz: Yesarizade Necip Paşa (1815-1883), Dikran Çuhacıyan (1837-1898), Mehmet Ali Bey (1825-1895), Macar Tevfik Bey (1850-1941), Leyla Saz (1850-1936), Saffet Atabinen (1858-1936), Zati Arca (1863-1951), Ali Rifat Çağatay (1869-1935), Faik Daim Bey (1870-1910), Mustafa Rahmi Otman (1875-1941), Edgar Manas (1875-1964), Mehmet Baha Pars (1877-1953), İsmail Zühtü (1877-1924), Muhlis Sebahattin Ezgi (1878-1946), Osman Zeki Üngör (1880-1958), Kaptanzade Ali Rıza (1883-1934) (Say, 1998).

1917'de kurulan Darüelhan,1926 yılında konservatuvara dönüştürülmüş, bestecilik eğitimine ise 1936 yılında Musiki Muallim Mektebine bağlı olarak kurulan Ankara Devlet Konservatuvarında başlanmıştır.

1925 yılından itibaren gerek Milli Eğitim Bakanlığının açmış olduğu sınavları, gerekse müzik alanında sağlanmış bursları kazanarak yurt dışına birçok öğrenci gönderilmiştir. 1925’den günümüze eğitimini tamamlayan bu öğrenciler yurda dönerek ulusal ve uluslararası alanda başarılı yorumcular, müzik eğitimcileri, müzik araştırmacıları ve besteciler yetiştirmişlerdir. Yetişen yeni yorumcular ulusal ve uluslar arası alanda büyük başarılar sağlarken, besteciler de yazdıkları eserlerle ülkenin müzik kültürünün gelişmesinde ve tanıtılmasında büyük katkılar sağlamışlardır.

2. YÖNTEM

Betimsel bir araştırma olan bu çalışmanın birinci boyutu Çağdaş Türk bestecilerinin viyola eserlerinin, mesleki müzik eğitimi kurumlarında görev yapan viyola eğitimcileri tarafından tanınıp tanınmamasını, eserlerin eğitim amaçlı kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesini, eğer eserler eğitim amaçlı kullanılmıyor ise bunun nedenlerini belirleyip çözüm önerileri getirilmesini, ikinci boyutu, araştırma kapsamı içerisinde bulunan 37 eserin notalarının bir araya getirilip, mesleki müzik eğitimi kurumlarında uygulanmakta olan “ çalgı eğitimi ” dersine ve eğitim müziğine kazandırılmasını içermektedir.

Araştırma için öngörülen değerlendirme modeli ile ilgili olarak, yukarıda ifade edilen araştırmanın birinci boyutunda görüşme yöntemi uygulanmıştır. Bu amaçla, Özel ve Devlet Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında, Devlet Konservatuvarlarında, Özel ve Vakıf üniversitelerinin Müzik Fakültelerinde görev yapan 50 viyola eğitimcisinden 44’ü ile görüşme yapılmış, 6’sı ile çeşitli nedenlerle görüşme yapılamamıştır. Viyola eğitimcilerinin görev yaptıkları kurumlara göre dağılımı Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Viyola eğitimcileri’nin görev yaptıkları kurumlara göre dağılımı

Kurumlar	f	%
Özel / Devlet Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	16	32
Eğitim Fakültesi GSE Bölümü Müzik Eğitimi ABD.	10	20
Devlet Konservatuvarları	16	32
Özel / Vakıf Üniversitelerinin Müzik Fakülteleri (Bilkent Üniv.)	8	16
T O P L A M	50	100

Araştırmanın ikinci boyutunda, doküman incelenmesi ve taraması uygulanmıştır. Eserlerin notalarının bir araya getirilmesi ile ilgili olarak yapılan ön araştırmalar,

bestecilerle yapılan görüşmeler, yazışmalar sonrasında, çağdaş Türk bestecileri ve eserleri ile ilgili kaynaklarda;

- besteci farklılıkları,
- besteciye ait eser farklılıkları,
- aynı besteciye ait bilgilerin birbirini doğrulamadığı belirlenmiş,

bu nedenlerden dolayı araştırma konusu ile ilgili son basımlarını yapan iki kitap (Türkiye'nin Müzik Atlası / A.Say , Çağdaş Türk Bestecileri / E. İlyasoğlu) ana kaynak olarak alınmıştır. kaynak olarak alınan kitaplarda, toplam 62 bestecinin 32'sinin viyola için toplam 37 eser yazmış oldukları belirlenmiştir. Çağdaş Türk bestecilerinin viyola için yazmış oldukları 8 *Konçerto* ' dan 6'sına, 9 *Solo Viyola* , *İki Viyola* _eserinden 8'ine 6 *Viyola-Keman* _eserinden 5'ine 10 *Viyola-Piyano* eserinden 7'sine 4 *Viyola ve diğer çalgılar* için yazılmış eserlerden 2'sine ulaşılmıştır.

Eserlerin bir araya getirilmesi de amaçlanan araştırmada, viyola sanatçıları, eğitimciler, besteciler ve üniversitelere ait kütüphane ve arşivler taranmış, hayatta olan ve viyola için eser yazmış bestecilerle görüşmeler yapılarak yazmış oldukları 28 eserlerin notalarına ulaşılmış, 9 eserin notalarına ise ulaşılamamıştır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmamızda viyola için eser yazmış olan çağdaş Türk bestecileri ve onların eserleri araştırılmış ve 24 bestecinin 8 konçerto, 8 solo viyola eseri, 1 iki viyola eseri, 6 viyola keman eseri, 10 viyola piyano eseri, 4 viyola ve diğer çalgılar için yazılmış eserler olmak üzere toplam 37 eser yazdıkları belirlenmiştir. Besteciler ve onların eserleri Tablo 2' de sunulmuştur.

Tablo 2. Viyola için eser yazmış olan çağdaş Türk bestecileri ve viyola eserleri

Konçertolar		
Besteci	Eser Adı-Yıl	Eser Toplamı
Ahmet Adnan Saygun	Viyola Konçertosu. Op:59, 1977	1
Necil Kazım Akses	Viyola Konçertosu, 1977	1
Nuri Sami Koral	Viyola Konçertosu, 1943	1
Ertuğrul Oğuz Fırat	Viyola Konçertosu No:1 <i>Kaynak Sonunu Bekliyordu</i> Op:28, 1967 (1975)	2
	Viyola Konçertosu No:2 <i>Kanatsız Günlerin Oldusu</i> Op:35, 1968	
Cengiz Tanç	Viyola Konçertosu, 1987	1
Yalçın Tura	Viyola Konçertosu, 1997	1
Necati Gedikli	Viyola Konçertosu Op: 12, 1972	1

Tablo 2. Viyola için eser yazmış olan çağdaş Türk bestecileri ve viyola eserleri (devamı)

Solo Viyola Eserleri		
Besteci	Eser Adı-Yıl	Eser Toplamı
Necil Kazım Akses	<i>Capriccio</i> , 1977	2
	<i>Hüzünlü Melodi(Acıklı Ezgi)</i> , 1984	
İlhan Usmanbaş	<i>Partita</i> , 1985	1
Sıdika Özdil	<i>Bir Türk Teması Üzerine Çeşitlemeler</i> , 1986	1
Ali Özkan Manav	<i>Partita</i> , 1992	1
Ahmet Yürür	<i>Marifet Süiti</i> , 1995	1
Nejat Başeğmezler	<i>Ezgi İçin</i> , 1993	1
Ekrem Zeki Ün	<i>Yudumluk</i> , 1972	1
İki Viyola Eserleri		
Semih Korucu	<i>Her İlik Bir İlmekmiş Meğer Onlara</i> , 1994	1
Viyola - Keman Eserleri		
Ekrem Zeki Ün	<i>Düo</i> , 1985	1
Necdet Levent	<i>Romans Op.28</i> , 1990	2
	<i>Butterfly Op.29</i> , 1990	
Turgut Aldemir	<i>İkili</i> , 1969	1
İpek Mine Altınel	<i>Konser Parçası</i> , 1994	1
Mehmet Aktuğ	<i>Gün Ve Yaşam</i> , 1983	1
Viyola – Piyano Eserleri		
Bülent Arel	<i>Sonatin</i> , 1945	1
İlhan Usmanbaş	<i>Viyola-Piyano İçin</i> , 1961	1
Ertuğrul Oğuz Fırat	<i>Sonatçık Op.11</i> , 1957-1958	2
	<i>Küçük Parçalar Op.12</i> , 1958	
Mehmet Nemutlu	<i>İşlemler</i> , 1991	1
Nejat Başeğmezler	<i>Armağan I</i> , 1981	2
	<i>Armağan II</i> , 1982	
Betin Güneş	<i>Comogli Op.25</i> , 1990	1
Aydın Karlıbel	<i>Meditation</i> , 1996	1
Deniz İnce	<i>Patara</i> , 1988	1
Viyola Ve Diğer Çalgılar		
İlhan Mimaroglu	<i>Klarnet Ve Viyola İçin Monologlar</i> , 1997	1
Necdet Levent	<i>Flüt Ve Viyola İçin İkili</i> , Op.24, 1990	1
Ahmet Yürür	<i>Atys, Obua Ve Viyola İçin</i> , 1978	1
Yalçın Tura	<i>Süit, İngiliz Kornosu Ve Viyola İçin</i> , 1951	1

Tablo 2'ye göre bazı türlerde yazılmış eser sayılarının yeterli olmasına rağmen, bazı türlerde çok az sayıda eserin olduğu ortaya çıkmaktadır.

3.1. Çağdaş Türk bestecileri'nin viyola için yazmış oldukları eserlerin, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki viyola eğitimcileri tarafından tanınma durumları

Yapılan çalışmada mesleki müzik eğitimi kurumlarında görev yapan viyola eğitimcileri ile görüşmeler yapılmış, eğitimcilerin eserleri tanıma konusundaki yanıtlarının yüzde ve frekans dağılımları belirlenmiş ve Tablo 3' de gösterilmiştir.

Tablo 3. Çağdaş Türk bestecileri'nin viyola eserlerinin, viyola eğitimcileri tarafından tanınmalarına ilişkin görüşlerin yüzde ve frekans dağılımları

	Bilgim Yok		Duydum		Dinledim						Çalıştım		Çalıştırdım	
	f	%	f	%	A:Kaset. Cd	Dinledim	B:Video TV izledim dinledim	C:Canlı yorum	f	%	f	%		
Konçertolar														
1. A .Adnan Saygun	6	13	8	18	18	40	3	6	11	25	5	11	1	2
2. N. Kazım Akses	12	26	13	30	8	18	4	9	10	23	9	20	3	6
3. N. Sami Koral	40	91	4	9										
4. E .Oğuz Fırat (1)	31	70	13	30										
5. E. Oğuz Fırat (2)	37	84	7	16										
6. Cengiz Tanç	22	50	10	23	2	4	3	6	10	23	1	2		
7. Yalçın Tura	12	27	11	25	1	2	2	4	17	36	2	4		
8. Necati Gedikli	39	89	5	11										
Solo viyola														
1. N. Kazım Akses (Capprico)	23	52	9	20					6	13	11	25	4	9
2. N. Kazım Akses (Ağıt)	30	68	11	25					2	4	2	4	2	4
3. İ. Usmanbaş (Partita)	35	79	5	11							4	9	1	2
4. S. Özdil (Türkü İçin Çeşit)	39	88	3	6					1	2	2	4	1	2
5. A .Özkan Manav (Partita)	41	93	1	2					2	4				
6. A. Yürür (5 viola için süit)	41	93	2	4							1	2		
7. N. Başgözmezler (Ezgi)	29	66	11	25					2	4	3	6	2	4
8. E. Zeki Ün (Yudumluk)	38	86	5	11							1	2		
İki viyola														
1. Semih Korucu (Her ilik....	40	91	2	4							2	4		

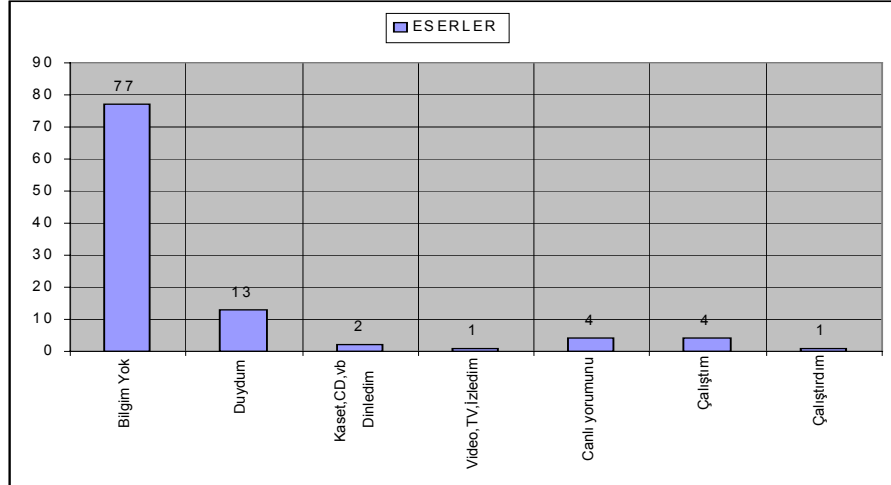
Tablo 3. Çağdaş Türk bestecileri'nin viyola eserlerinin, viyola eğitimcileri tarafından tanınmalarına ilişkin görüşlerin yüzde ve frekans dağılımları (Devamı)

	Bilgim Yok		Duydum		Dinledim						Çalıştım		Çalıştırdım		
	f	%	f	%	A:Kaset. Cd Dinledim	f	%	F B:Video TV izledim dinledim	f	%	C:Canlı yorum	f	%	f	%
Viyola- Keman															
1. E. Zeki Ün (Düo)	33	75	11	25											
2. N. Levent (Romans)	26	59	13	29							4	9	1	2	
3. N. Levent (Butterfly)	29	66	11	29							2	4			
4. T. Aldemir (ikili)	43	98	1	2											
5. M. Aktuğ (Gün ve Yaşam	43	98	1	2											
6. İ.M. Altın (konser parçası)	39	88	3	6					2	4					
Viyola-Piyano															
1. B. Arel (sonatin)	36	82	8	18											
2. İ. Usmanbaş	35	79	5	11					1	2	2	4	1	2	
3. E. O. Fırat (sonatçık)	39	88	2	4							2	4	1	2	
4. E. O. Fırat (Küçük parça)	37	84	5	11							2	4			
5. M. Nemutlu (2 viola ve 4 el piy.	44	100													
6. N. Başeğmezler (Armağ.1)	28	64	12	27					1	2	4	9	3	6	
7. N. Başeğmezler (Armağ.2)	29	66	12	27					1	2	3	6	2	4	
8. B. Güneş (Op.25 Camoğlu)	36	82	6	13					2	4	1	2	1	2	
9. A. Karlıbel (Meditation)	43	98									1	2			
10. D.İnce (Patara:1988)	44	100													
Viyola ve diğer çalgılar															
1. İ. Mimaroğlu (viyola-klarnet)	42	95	2	4											
2. Y.Tura (Viyola-İngiliz korno)	42	95	2	4											
3. N. Levent (Viyola-flüt)	37	84	7	16											
4. A. Yürür (Viyol- obua)	41	93							2	4	1	2			

Tablo 3'e bakılacak olursa, konçertolardan N.S.Koral, E.O.Fırat (2), N.Gedikli ; solo viyola eserlerinden, S.Özgül Çeşitlemeler, A.Ö.Manav Partita, A.Yürür Marifet Süit'i, E.Z.Ün Yudumluk eserleri; S.Korucu'nun İki viyola eseri; Viyola keman eserlerinden, T.Aldemir İkili, M.Aktuğ Gün ve Yaşam, M.Altın Konser Parçası eserlerinin; Viyola piyano eserlerinden, E.O.Fırat_Sonatçık, M.Nemutlu İki viyola ve dört el piyano için

eseri, A.Karlıbel Meditation, D.İnce Patara 1988; Viyola ve diğer çalgılar için yazılmış eserlerinden, Y.Tura Viyola ve korno, A.Yürür Viyola ve obua için yazmış oldukları eserlerin, viyola eğitimcilerinin büyük bir bölümü tarafından bilinmediği söylenebilir. Yine çizelgeden, eğitimcilerin en çok bildikleri eserler arasında, konçertolardan; A.Saygun, N.K.Akses, C.Tanç, Y.Tura solo viyola eserlerinden N.K.Akses Capriccio ve Hüzünlü melodi, N.Başegmezler Ezgi; Viyola-keman eserlerinden, N.Levent Romans ve Butterfly; Viyola piyano eserlerinden, N.Başegmezler Armağan 1-2 sayılabilir.

Tablo3'de de ifade edildiği şekli ile, tüm kurumlarda görev yapan viyola eğitimcileri konçertolar için % 56 oranında, solo viyola ve iki viyola eserleri için % 79 oranında, viyola –keman eserleri için % 81 oranında, viyola-piyano eserleri için % 84 viyola ve diğer çalgı grupları için yazılmış eserler için % 92 oranında “bilgim yok” ifadesini kullanmışlardır.

Şekil 1. Çağdaş Türk Bestecilerinin viyola eserlerinin mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki viyola eğitimcileri tarafından duyma, dinleme çalışma ve çalıştırma ile ilgili görüşlerinin yüzde olarak ortalama değerlerinin grafiksel gösterimi

Şekil 1'e genel olarak bakılacak olursa, tüm gruplardaki eserlerin, tüm mesleki müzik eğitimi kurumlarındaki viyola eğitimcileri tarafından % 77 oranında bilinmediği anlaşılmaktadır. Yine elde edilen verilere göre, eğitimciler tüm eserlere % 13 oranında

“duydum”, % 2 oranında “dinledim” (Kaset,CD), % 1 oranında “dinledim” (Video, Tv,), % 4 oranında “dinledim” (canlı yorum), % 4 oranında “çalıştım”, % 1 oranında “çalıştırdım” ifadelerini kullanmışlardır. Bu sonuca göre, Çağdaş Türk bestecilerinin viyola için yazmış oldukları eserlerin, ülkemizdeki tüm müzik kurumlarında görev yapan viyola eğitimcileri tarafından (44 kişi) büyük oranda tanınmadığı, kullanılmadığı, çalıştırılmadığı ayrıca Saygun ve Akses Konçertolar dışındaki eserlerin, kaset, cd, video ve tv kayıtlarının yapılmadığı, kayıtları yapılmış ise bu kayıtların dağıtımının yapıp piyasaya sürülmediği, canlı yorumlarının 1 veya 2 kez olmak üzere çok az sayıda gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Eserlerin, ses ve görüntü kayıtlarının yeterince yapılmamış, konçertoların,orkestralar tarafından seslendirilmemiş olması, viyola eğitimcilerinin bu eserlerden yeteri kadar haberdar olmama ve tanımama durumunu ortaya çıkarmaktadır.

3. 2. Çağdaş Türk Bestecileri'nin viyola için yazmış oldukları eserlerin eğitim amaçlı kullanılma durumları

Çağdaş Türk Bestecileri'nin viyola için yazmış oldukları eserlerin eğitim amaçlı kullanılıp kullanılmadığını belirlemek amacıyla yapılan araştırmada elde edilen sonuçlar Tablo 4'de verilmiştir. Tabloya genel olarak bakıldığında viyola eğitimcileri, Türk Bestecilerinin viyola eserlerini büyük oranda “çalgı eğitimi öğretimi amaçlı” olarak çalıştırıldığını ifade etmişlerdir. Eserlerin konser, cd video ve benzeri kayıtlarının yeterince bulunmaması nedeniyle, elde edilen kayıtlardan sadece Saygun, Akses ve Tura konçertoları eğitim amaçlı olarak dinletilmekte ve izletilmektedirler. Eğitimcilerin sadece 1 eseri öğrencilere örnek vermek amacı ile kullanıldığı söylenebilir. 37 eserden 12'si eğitimciler tarafından sadece çalgı eğitimi öğretimi amaçlı olarak kullanılmaktadırlar.

Tablo 4. Çağdaş Türk Bestecileri'nin viyola eserlerinin, viyola eğitimi amaçlı Kullanılıp kullanılmadığı, kullanılıyor ise ne şekilde kullanıldığını gösteren yanıtların frekans ve yüzde dağılımları

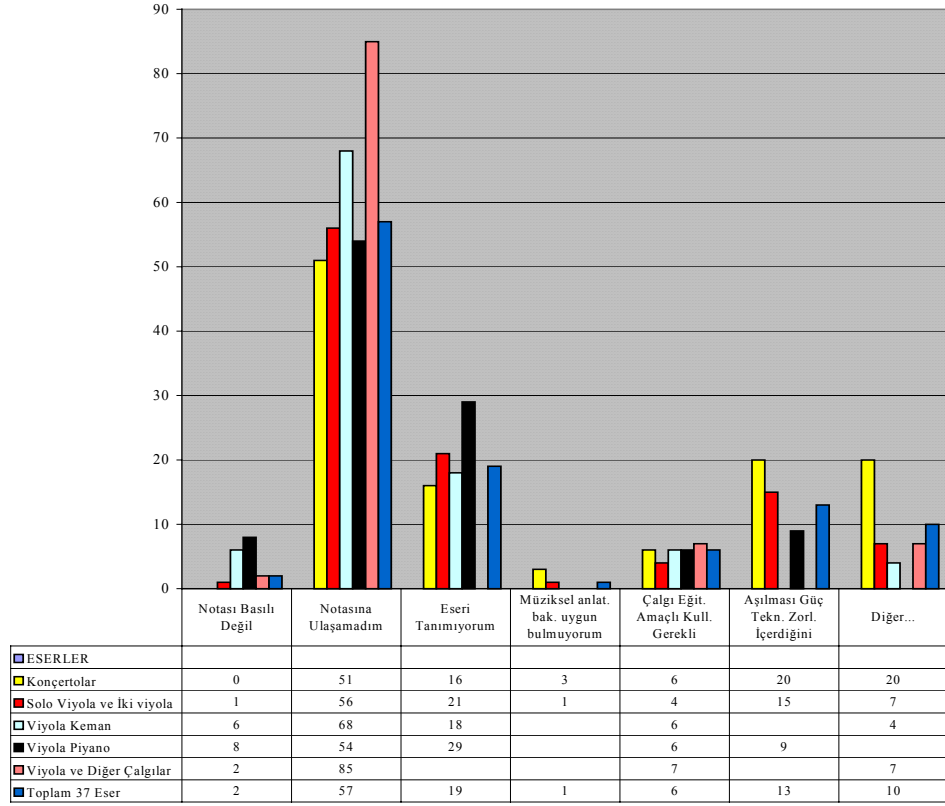
	Konser, cd, video, vb kayıtları dinletiyorum / izletiyorum.		Çalgı eğitimi amaçlı çalıştırıyorum		Viyola için yazılmış eserlere örnek vermek amacı ile seslendiriyorum		Diğer . (lütfen belirtiniz).		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Konçertolar										
1. A .Adnan Saygun	3	7	4	9					7	16
2. N. Kazım Akses	1	2	2	4					3	7
3. N. Sami Koral										
4. E .Oğuz Fırat (1)										
5. E. Oğuz Fırat (2)										
6. Cengiz Tanç										
7. Yalçın Tura	1	2	1	2					2	4
8. Necati Gedikli										
Solo viyola										
1. N. K. Akses (Capric)			4	9	1	2			5	11
2. N. K. Akses (Hüzünlü)			2	4					2	4
3. İ. Usmanbaş (Partita)										
4. S .Özdil (Türkü İçin Çeş)										
5. A .Ö. Manav (Partita)										
6.A.Yürür (5 viola için süit)										
7. N.Başgözler (Ezgi)			2	4					2	4
8. E.Zeki Ün (Yudumluk)			1	2					1	2
İki viyola										
1. S. Korucu (Her ilik....)										
Viyola-Keman										
1. E. Zeki Ün (DÜo)										
2. N. Levent (Romans)			1	2					1	2
3. N. Levent (Butterfly)										
4. T. Aldemir (ikili)										
5.M. Aktuğ (Gün ve Yaşam										
6.İ.M. Altın (konser par..)			1	2					1	2

Tablo 4. Çağdaş Türk Bestecileri'nin viyola eserlerinin, viyola eğitimi amaçlı Kullanılıp kullanılmadığı, kullanılıyor ise ne şekilde kullanıldığını gösteren yanıtların frekans ve yüzde dağılımları (Devamı)

	Konser, cd, video, vb kayıtları dinletiyorum / izletiyorum.		Çalgı eğitimi amaçlı çalıştırıyorum		Viyola için yazılmış eserlere örnek vermek amacı ile seslendiriyorum		Diğer . (lütfen belirtiniz).		TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Viyola-Piyano										
1. B .Arel (sonatin)										
2. İ. Usmanbaş										
3. E. Oğuz Fırat (sonatçık)										
4. E.O. Fırat (Küçük parça)										
5. M .Nemutlu (2 vio 4 el..)										
6. N. Başeğmezler (Arm. I)			2	4					2	4
7. N. Başeğmezler (Arm. 2)			1	2					1	2
8. B. Güneş (Camoğli)			1	2					1	2
9. A. Karlıbel (Meditation)										
10. D.İnce (Patara:1988)										
Viyola ve diğer çalgılar										
1. İ. Mimaroglu (vio-klarn)										
2. Y.Tura (Viy-İng. korno)										
3. N. Levent (Viyola-flüt)										
4. A. Yürür (Viyol- obua)										
TOPLAM	5	11	22	46	1	2			28	60

3.3. Çağdaş Türk Bestecilerinin viyola eserlerinin viyola eğitim öğretiminde kullanılmama nedenleri

Çağdaş Türk Bestecileri'nin viyola eserlerinin viyola eğitim öğretiminde kullanılmama nedenleri araştırılmış ve sonuçlar Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2. Çağdaş Türk bestecilerinin viyola eserlerinin (eser gruplarına göre), mesleki müzik eğitimi kurumlarındaki viyola eğitimcileri tarafından viyola eğitimi öğretiminde kullanılmama nedenleri ve bu nedenlerin yüzde olarak aritmetik ortalamalarının grafiksel gösterimi

Şekil 2'ye göre, toplam 37 eser; % 2 oranında notası basılı olmadığı, % 57 oranında notasına ulaşamadığı, % 19 oranında eserler tanınmadığı, % 1 oranında müziksel anlatım bakımından uygun bulunmadığı, % 6 oranında çalgı eğitimi amaçlı kullanılması uygun bulunmadığı, % 13 oranında eserlerin, aşılması güç teknik zorluklar içerdiğinin düşünülmesinden dolayı, % 10 oranında diğer nedenlerle (konçertoların piyanoya indirgenmiş eşliklerin olmayışı, eğitim öğretim programlarındaki zaman, amaç, hedef vb.) mesleki müzik eğitimi veren kurumlarındaki viyola eğitimcileri tarafından viyola eğitimi öğretiminde kullanılmamaktadır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Elde edilen verilerin sonucuna göre, eserlerin, gerçekleşmesi beklenen amaçların doğrultusunda viyola eğitimcileri tarafından yeterince çalışılmadığı, öğrencilere çalıştırılmadığı saptanmıştır. Yine eğitimcilerin eserleri dinleme (kaset, cd, tv, canlı yorum vb) oranlarının çok az olduğu yargısına varılmıştır.

Çağdaş Türk bestecilerinin viyola eserlerinin eğitimciler tarafından viyola eğitimi amaçlı kullanma durumuna ilişkin saptanan bulgulardan da izleneceği gibi, eğitimcilerin bu eserleri viyola eğitimi amaçlı yeterli düzeyde kullanmadıkları sonucuna varılmıştır. Kısmen kullanılan eserlerin de yoğunlukla “ çalgı eğitimi amaçlı”, az bir oranda “konser, cd, kasetlerini dinleterek, izleterek ” ve çok az oranda da “ viyola için yazılmış eserlere örnek vermek amacı ile ” kullanıldığı saptanmıştır.

Çağdaş Türk bestecilerinin viyola eserlerinin çalgı eğitimi amaçlı kullanılmama nedenlerinde en fazla yoğunlaşan görüşün "notasına ulaşamadım" olduğu saptanmıştır. Ardından yoğunlaşan görüş ise toplam belirtilen görüşlerin yaklaşık beşte birini kapsamış olan “eseri tanımıyorum” ifadesidir. Buna yakın bir oranda benimsenen diğer bir görüş “aşılması güç teknik zorluklar nedeniyle” eserlerin eğitim amaçlı kullanılmaması olmuştur. Çok az bir oranda sıralana görüşler “çalgı eğitimi amaçlı kullanılmasını gerekli görmüyorum”, “notası basılı değil”, “eseri tanımıyorum” şeklinde yer almıştır. Bunlardan ayrı olarak araştırma planında “ diğer ” kelimesi ile ifade edilen seçenek içinde, bazı uzmanlarca, konçertoların piyano’ya indirgenmiş eşliklerinin olmaması, eserlerin eğitim amaçlı kullanılmama sebebi olarak belirttikleri sonucuna varılmıştır.

Elde edilen veriler doğrultusunda;

1. Çağdaş Türk bestecilerinin viyola eserlerinin eğitimciler tarafından tanınma durumlarına ilişkin saptanan sonuçlara göre, viyola eğitimi vermekte olan eğitimcilere, mevcut viyola eserlerini araştırıp ortaya çıkarmaları, eserlerin varsa kayıtlarını (kaset, cd, video, vb) edinmeleri, bu eserleri öğrencilere eğitim amaçlı olarak dinletmeleri, çalmaları ve çalıştırmaları ve konunun üzerinde daha etkin çalışmalar yapmaları önerilmektedir.
2. Eğitimciler, görev yaptıkları kurumlardaki çalgı öğretimi programları doğrultusunda belirlenen eserleri viyola eğitimi amaçlı kullanmalı, dinletmeli,

örneklemelidir. Ayrıca yine eğitimcilere, çalıştıkları kurumlardaki viyola öğretim programları doğrultusunda uygun eserler ortaya çıkartıp, viyola eğitimi amaçlı kullanmaları önerilmektedir.

3. Bulgularının yorumlanması ile elde edilen sonuçlar doğrultusunda bestecilere, eserlerin daha etkin kullanımını sağlamak için özellikle konçertoların piyanoya indirgenmiş eşliklerini yazmaları, viyola için yazmış oldukları eserlerinin notalarını, mesleki müzik eğitimi kurumlarının arşiv veya kütüphanelerine iletmeleri, yayınevlerine, yazılı ve notası belirlenmiş viyola eserlerinin notalarını kitap, kaset, cd, vb. yollarla tanıtmaya ve dağıtmaları önerilmektedir. Ayrıca eğitimcilere eserlerde karşılaştıkları teknik zorlukları aşmak için öğrenci seviyelerine uygun egzersiz, alıştırma, etüt oluşturmaları ve uygulamaları önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Ece, A.S., (1998). Ortaçağdan Barok Döneme Kadar Viyoladaki Yapısal Değişimin İncelenmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- İlyasoğlu, E., (1998). Çağdaş Türk Bestecileri – Contemporary Turkish Composers, Pan Yayıncılık, İstanbul
- Levent, N., (1997) Çalgı ve Orkestralama Bilgisi, Piyasa Matbaası, İzmir.
- Müzik Ansiklopedisi, (1985). Adnan Atalay Müzik Yazıları, Cilt I, Sanem Matbaası, Ankara.
- Şekerkan, K., (1997) Viola, Filarmoni Sanatı, sayı,144, Set Ofset Matbaacılık, Ankara.
- Say, A., (1998). Türkiye'nin Müzik Atlası, Ofset Yapımevi, İstanbul.